

INLÄRNING

Ivan Pavlov, nobelpristagare, psykolog, forskare.

I början av 1900 talet gjorde Pavlov ett psykologiskt test som nog många känner igen som "Pavlovs hundar"

Han mätte mängden saliv på hundar när dem fick mat. Han ringde i en klocka och sen fick de mat.

När han gjort detta tillräckligt många gånger så räckte det med att han ringde i klockan för att salivproduktionen skulle sätta igång.

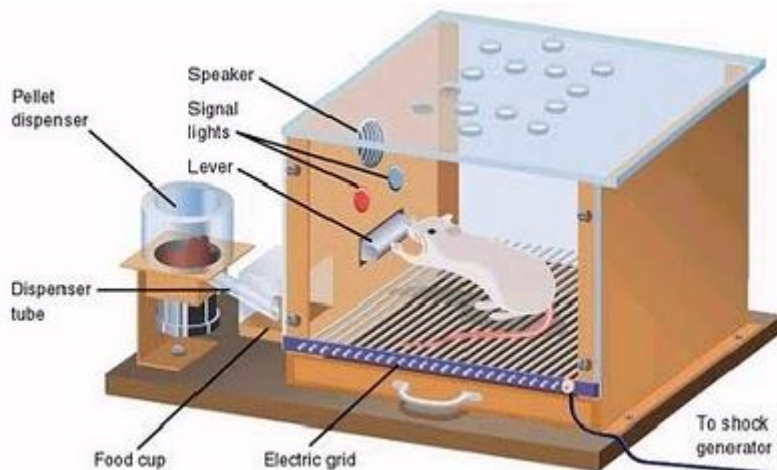
Detta döptes till *klassisk betingning*.

(en av pavlovs stackars hundar med salivuppsamlaren inopererad i mungipan)

Efter Pavlov kom BF Skinner och skapade Skinnerboxen. I boxen fanns en spak. Om man tryckte på spaken så kom där mat. I boxen låste han in och studerade katter och råttor. Av slump trampade djuren på spaken och fick mat och lärde sig då att de skulle göra så.

Detta döptes till *operant betingning*.

Skinner jobbade även med *positiv* och *negativ förstärkning*.

Positiv förstärkning är att man gör rätt, och något positivt händer.

Negativ förstärkning är att man gör rätt och något obehagligt slutar.

Det här anser jag är grunden till både *klickerträning* och *korrigerings metoden*. *Korrigeringsmetoden* går ut på *negativ förstärkning*. Gör rätt så slipper du smärtan och kan känna dig trygg i några sekunder.

På *Bonizas* kör vi med allt det andra. Vi kör *klassisk betingning* - Klickern

Vi kör *operant betingning* - shaping

Vi kör *positiv förstärkning* - gör rätt så får du beröm, godis, mys, lek osv

Både Skinner och Pavlov var forskare och var verksamma framförallt för många år sen. Pavlov dog i mitten på 1900 talet och Skinner dog 1990.

Mycket i deras forskningsmetoder är självklart förlegat och skulle inte godkännas av djurrättsorganisationer idag.

Däremot komma man fortfarande undan med att åsamka sin hund smärta och rädsla genom *korrigeringsmetoden*.

Hur funkar klickerträningen då?

Klickerträningen är så mycket *klassiskt betingning* med *positiv förstärkning* det bara går att få det. Hunden (eller delfinen, hästen..) gör något av ren slump. Den hör klicket som betyder något jättestarkt och känner godismaken i munnen. Strax därefter får hunden en förstärkning (godiset) som gör att klickern bibehåller sin effekt, men hunden har känt välbehaget redan vid klicket. Efter några gånger börjar hunden se mönstret. Den förstår vad den ska göra för att få klicket och gör det oftare och oftare. Ju mer den gör det ju mer välbehag får den från klicket. Så plötsligt räcker inte det hunden gjorde. Rörelsen var inte nog.. hunden gör rörelsen större, som för att vara extra tydlig och klicket kommer igen.

Tillslut har man fått hunden att göra precis det man var ute efter, och hunden har känt glädje och välbehag. Den har fått en känsla av lycka, den har fått klura och den får känna sig stolt för att den fattade. Och den kommer att minnas vad den gjorde, som fick den att må så bra.

Så bygger vi självförtroende, vi bygger välmående, , trygghet, vilja att arbeta, glädje och vi bygger ett samarbete. Och vi ger lön för utfört arbete. För visst vill man ha lön när man jobbar??

Vad bygger man med negativ förstärkning?

Tänk dig att du har foten i en rävsax. Du känner taggarna mot ditt ben men den har inte smällt igen. försöker du komma loss så blir trycker hårdare och du riskerar att den smäller igen helt.

Tänk dig rädslan, ångesten.

Det står en person vid din sida som erbjuder sig att hjälpa. OM du gör allt personen säger, på ryska. Du pratar inte ryska så du måste gissa, försöka förstå kroppspråket.

Du blir stressad och förstår inte vad det är du ska göra, eller varför.

Du försöker hitta en annan lösning. Personen smäller till rävsaxen så den smäller ihop om ditt ben.

Du kryper ihop och säger "ok ok jag gör vad du vill" trycker lättar. Du försöker förstå vad det är du ska göra.

Kanske ska du sträcka dig efter en gren att hjälpa till att öppna saxen med?

PANG saxen smäller igen. Du gjorde fel.

Känn paniken i dig växa, ångesten, smärtan.

Du ler, visar dig så vänlig du bara kan. Om du visar din goda vilja så är personen kanske snäll?
Du kommer med ett förslag "där går någon därborta, vi kan ropa på hjälp!"

PANG, saxen smäller igen, du gjorde fel.

Smärtan får dig att sjunka ihop och du sätter dig på huk. Personen ler och trycker släpper. Du andas ut och reser dig igen.

PANG, saxen smäller igen FEEEEEL! Personen ryter åt dig och ger dig en örfil.

Du provar sätta dig på huk igen. Trycket släpper. Så du sitter kvar. Inget händer. Du vågar inte resa dig.

Efter ett tag börjar du bli väldigt trött i benen och ryggen. Du mår dåligt av stressen och vill bara få sträcka på benen lite. Du provar.

PANG, saxen smäller igen.

Så du sätter dig på huk igen.

Äntligen får du hjälp att ta bort rävsaxen. Vad gör du? Du vet vad personen är kapabel till. Så du tackar. Du är lättad och känner dig tryggare. Du är kuvad och tacksam för att slippa smärtan.

Kvar i dig har du stressen, du har minnena och du har smärtan. Du önskar att du fick hämnd men du vågar inte ta ut det så du blir aggressiv, ger dig på andra, på dig själv.

För du mår dåligt men kan inte släppa ut det. Men du har lärt dig att främmande människor orsakar smärta och bör hållas på avstånd med alla medel som finns.

Så nu undrar jag. Känner du kärlek till personen? Känner du dig älskad? Känner du förtroende?,
Trygghet?

Visst rävsax låter kanske värre än ryck i ett stryphalsband men bara lyssna på namnet..

STRYPhalsband.

Men då ska man känna till att funktionen av den sortens stryphalsband som man sätter precis bakom öronen är att framkalla en stark kräkreflex. Ett tillräckligt ryck och hunden kräker och får en huvudvärk av migränkaratär. Beskrivningen på hur man provar ut en stryppedja är att det inte ska vara större än att det precis går på, då hunden inte ska höra rasslet från kedjan och få en förvarning om att rycket kommer.

Varför ska hunden inte ens få en förvarning? Får man inte gult kort innan rött kort i fotboll? Får man inte böter innan fängelsestraff för mindre brott?

Vi tycker självklart att alla ryck är fel men varför ska hunden inte ens förvarnas? Varför ska den inte ens få en chans att göra rätt?

Med klickern så kan vi belöna hunden INNAN den har gjort något fel. Vi Kan belöna att den INTE skäller. Redan när vi ser en bil närma sig så kan vi börja belöna och därmed kommer hunden att lära sig att bilar är något positivt men att det positiva finns att hämta hos husse/matte. Den kommer inte att rusa mot några bilar men heller inte skälla på dem. Den kommer att vända sig till husse/matte, då bilen kommer att ge samma effekt som klickern. Den kommer att ge hunden ett välbehag och samma känsla som klickerträningen man brukat, har gjort.

Hur skulle du själv helst vilja bli *betingad*?

Sen har vi bestraffning..

Det finns 3 sorters bestraffning.

Positiv bestraffning = man tillför något negativt

Hunden gör något den inte skulle, ägaren rycker i kopplet (den tillför något = rycket/smärtan) och hunden gör inte om det beteendet.

Negativ bestraffning = man tar bort något positivt

Hunden skäller på balkongen, ägaren tar in hunden. (Ägaren tar bort det positiva= vistelsen på balkongen), hunden är mindre benägen att skälla på balkongen när den får komma ut igen.

Utsläckning = felaktigt beteende ignoreras

Hunden ska ligga kvar men reser sig hela tiden. Så länge hunden ligger får den beröm.

När den reser sig blir den ignorerad. (felaktigt beteende leder till... ingenting! Hunden får inte belöningen den är ute efter)

Korrigeringsmetoden bygger på *positiv bestraffning* såklart. Hunden gör fel och smärta tillkommer. Detta ser effektivt ut då man får omedelbart resultat. Men resultatet sitter inte kvar då hunden inte har lärt sig vad som är korrekt beteende. Den har bara lärt sig var som är fel och provar då med något annat, som kan bli ännu mer fel.

Bonizas kör med *utsläckning* och i värsta fall, *negativ bestraffning*. T ex. att vända en hund som står och skäller hela tiden, så att den inte kan se hunden den skäller på.

Det är alltså **inget smärtsamt**, bara tråkigt. Men det är heller ingen riktigt långsiktig eller idealisk lösning utan bara tillfällig, då man inte arbetat bort beteendet utan bara hindrat det. *Utsläckningen* är den långsiktiga lösningen men den tar också lite tid och tålamod att arbeta med. Den tiden och tålamodet får vi tillbaka i resultat som varar, metoden tydligt visar hunden hur den FÅR göra. Samtidigt belönar vi rätt beteende, då vi inte tror på att bara peka ut fel.

Vi tar ett exempel. En hund morrar på andra hundar.

Korrigeringsmetoden

Om man då korrigerar en hund som morrar på en annan hund så innebär inte det att hunden förstår att den inte får morra. Istället får man en hund som dessutom måste skälla och göra utfall eftersom matte/husse förmedlade att "bara morra" inte var ok. Till råga på allt har man, med rycket lärt sin hund att andra hundar framkallar smärta, och blir ännu obehagligare. Liksom pavlovs ringklocka framkallade salivutsöndring.

Klickermetoden/belöningsprincipen

Hunder morrar på andra hundar, vi belönar morrandet och hunden behöver inte göra mer. Med belöningen säger vi ”Bra att du säger ifrån om det är obehagligt. Du sa ifrån på ett bra vis som räcker” Hunden lär sig att det är ok att säga ifrån men att det behövs inte mer än morr. Det långsiktiga resultatet blir en hund som inte är så osäker bland andra hundar och tillslut inte ens morrar. Med klicket och berömmet ger vi hunden känslan av att andra hundar är något bra som man inte behöver vara rädd för.

För oss är allt detta enkelt och självklart.

För på Bonizas har vi inga behov av att dominera och kränka. Här är vi ute efter samarbete och glädje. Här bygger vi självförtroende hos såväl hund som förare och här får vi resultat som sitter i när kursen är slut.